

MoVIT

Model Voor Intercollegiale Teamuitwisseling
Informatiebrochure

Kwaliteits-
ontwikkeling GGZ

MoVIT: een leerervaring voor de triade

MoVIT, het Model Voor Intercollegiale Teamuitwisseling, is een nieuwe eend in de bijt van uitwisseling, audit, certificering en toetsing. Het onderscheidende element van MoVIT is dat het zich primair richt op het creëren van leerervaringen voor een brede groep van betrokkenen, variërend van professionals, cliënten, naasten tot maatschappelijke partners. Dit noemen we het triade-team.

Inspiratie en reflectie zijn de kernbegrippen: het gaat bij MoVIT niet om een examen of test, maar om inspireren en samen leren. Vertrekpunt is de huidige zorg, einddoel is wat het triade-team als zodanig formuleert tijdens de teamuitwisseling. Met behulp van MoVIT krijgen teams meer inzicht in de actuele stand van zaken, ervaren ze trots op wat reeds bereikt is en formuleren ze plannen en doelen voor de korte en lange termijn.

Verdieping door stil te staan

Bij MoVIT wisselen teams van verschillende instellingen gedurende een dagdeel ervaringen uit. De methodiek is gebaseerd op literatuuronderzoek, interviews met experts en raadpleging van panels bestaande uit hulpverleners, cliënten, beleidsmedewerkers en teamleiders.

Centraal in MoVIT staat de visie dat een systeem zich positief ontwikkelt zodra mensen gezamenlijk gaan onderzoeken wat er werkt, wat hen blij maakt en wat ze graag willen voor de toekomst.

Colofon

Kenniscentrum Phrenos.

MoVIT: Model voor Intercollegiale Teamuitwisseling. Informatiebrochure.
Utrecht, januari 2018

FINANCIER EN OPDRACHTGEVER

Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ, www.kwaliteitsontwikkelingggz.nl

MET DANK AAN

Netwerk Vroege Psychose, Actieplatform Herstel voor Iedereen!, UMCG Groningen/Universitair centrum psychiatrie, GGZ Drenthe, GGZ InGeest, HVO Querido, Parnassia groep, Stichting Anoksis en de Stuurgroep MoVIT.

Breed perspectief op zorg

MoVIT gaat ervan uit dat het perspectief op kwaliteit van zorg afhangt van ‘the eye of the beholder’. Bij een MoVIT-bijeenkomst is een brede vertegenwoordiging van betrokkenen daarom van belang. Niet alleen professionals, maar ook cliënten, naastbetrokkenen, maatschappelijke partners, managers en andere relevante partijen doen mee. Verschillende meningen en inzichten mogen naast elkaar bestaan, waar uitwisseling leidt tot begrip voor onderlinge verschillen en meer verbondenheid. Er hoeft niet direct een concrete oplossing voor een mogelijk probleem gevonden te worden. Meer zicht op wat de onderliggende overwegingen, waarden en principes zijn is al winst en kan aanzet geven tot een vervolgtraject.

Algemene uitgangspunten

Leren van elkaar: formatief evalueren

Het doel van de teamuitwisseling is leren van elkaar: professionele groei. Dat noemen we formatieve evaluatie. De uitkomst geeft aan waar een team staat op dat moment en wat er beter kan. De uitkomsten van MoVIT zijn primair bedoeld voor de deelnemende teams. Zij bepalen wat ermee gebeurt en welke acties zij ondernemen. Aan de uitkomst zijn geen formele consequenties verbonden, zoals een certificaat of keurmerk.

De organisatie waartoe het team behoort, bepaalt of deelname aan de teamuitwisseling verplicht dan wel vrijwillig is. Omdat het gaat om formatief evalueren, is het advies om deelname op basis van vrijwilligheid plaats te laten vinden.

Thema's in de zorg

Tijdens de teamuitwisseling buigt elk deelnemend team zich over een thema dat voor hen relevant is. Zij wisselen daarover ervaringen uit met het andere deelnemende team. Vertrekpunt voor het bepalen van het thema zijn de relevante zorgstandaarden¹ voor de betreffende deelnemende teams.

Locatie

De locatie voor de teamuitwisseling is een neutrale, ontspannen omgeving. Idealiter buiten de instelling. Zo zijn teams er even helemaal uit en kunnen ze zich volledig op de uitwisseling richten.

Wat is een team?

Een triade-team is in principe dit een bestaand team in een organisatie, aangevuld met patiënten en naasten en eventuele maatschappelijke partners. Het betrekken van patiënten, naasten en maatschappelijke partners bij de teamuitwisseling is een belangrijk uitgangspunt van MoVIT, maar het moet wél een functie hebben. De samenstelling van het team dat deelneemt aan het werkbezoek, wordt mede bepaald door het gekozen thema. Het team beslist zélf wat de optimale samenstelling is.

¹ Voorsnog richt MoVIT zich op teams die zorg leveren aan patiënten met Ernstige Psychiatrische Aandoeningen (EPA). Daarvoor zijn de zorgstandaard (vroeg) Psychose en de generieke module EPA relevant. MoVIT kan echter vrij eenvoudig gebruikt en omgevormd worden ten behoeve van andere doelgroepen.

Werkwijze

Een MoVIT-ronde bestaat uit drie onderdelen: de voorbereidingen, de uitwisselingsbijeenkomst en de follow-up.

Voorbereiding van de teamuitwisseling

Elk deelnemend team dient een maand voorafgaand aan de teamuitwisseling samen te komen in een voorbereidingsbijeenkomst van ca. 1,5 uur. Hierin kiezen zij het thema, stellen ze de criteria vast die het team voor dat thema hanteert en maken ze afspraken over hoe het team dat thema monitort. De teams worden voor deze bijeenkomst geïnformeerd door de co-facilitator(en).

De keuze van het thema en criteria

Teams kunnen voor de keuze van het thema gebruikmaken van de Thema-keuzehulp. Dit is een lijst met mogelijke onderwerpen, voorzien van verwijzingen naar paginanummers en paragrafen uit relevante zorgstandaarden. Het staat teams vrij om een onderwerp buiten deze lijst te kiezen. Bij het kiezen van een thema stelt een team *zelf* drie tot zes criteria vast: het gaat erom wat het team verstaat onder goede zorg op dat thema.

Het voorbereiden van de critch

Met de critch (kritische pitch) wordt getoond hoe het team het betreffende thema uitvoert. Dit moet zo eerlijk mogelijk gebeuren: de critch moet de werkelijkheid weergeven, geen ideaalplaatje.

Daarom wordt gedurende één a twee weken bijgehouden hoe het betreffende team het doet op dit thema. Hoe een team monitort, is aan hen. In de Thema-keuzehulp staat een voorbeeld beschreven. De co-facilitator coördineert het voorbereidingsproces (thema-keuze, criteria bepalen en onderzoek uitvoeren) en de voortgang hiervan. De critch zelf bestaat uit een verhaal of presentatie van maximaal 4 minuten.

Het filmpje maken door cliënten/naasten

Een van de doelen van een teamuitwisseling is om met andere ogen naar het werk te kijken. Doordat het team wordt voorgesteld door cliënten/naasten wordt al een eerste stap in leren gezet. Hoe kijken zij tegen het team aan? Welke onderwerpen vinden zij belangrijk, in het oog springend? In het filmpje komt ook een aantal feitelijkheden over het team aan de orde, zoals grootte, doelgroep en locatie.

De uitwisselingsbijeenkomst

In de teamuitwisselingsbijeenkomst nemen teams een kijkje in elkaars keuken. De bijeenkomst duurt een dagdeel (4 uur). Dan presenteren de teams hun werk aan elkaar en is er gelegenheid voor het stellen van kritische vragen, het geven van complimenten, en voor uitwisseling van elkaars ideeën en werkwijzen.

Na afloop van de bijeenkomst kunnen teams hun eigen goede en verbeterpunten met betrekking tot het gekozen thema beschrijven, hebben ze inspiratie opgedaan om dit thema (nog) beter uit te voeren, hebben ze geleerd over de aanpak van een tweede thema (dat van het team waarmee ze uitwisselen) en is er aanzet tot actie op het 'eigen' thema.

Een groep deelnemers tijdens een uitwisseling bestaat uit maximaal 25 deelnemers. De professionals binnen de verschillende teams zijn allen collega's, maar niet altijd beroepsgenoten: de bedoeling is dat er zowel psychologen, psychiaters, als verpleegkundigen vertegenwoordigd zijn bij deelname. De cliënten, hun naasten en de maatschappelijke partners zijn peers gezien hun rol ten opzichte van dit team. Het betreft een multidisciplinaire uitwisseling: deelnemers hebben verschillende beroepen en rollen. Wat ze echter gemeen hebben is de zorg voor een specifieke cliëntengroep.

Het resultaat van de teamuitwisseling

De rapportage over de bijeenkomst bestaat uit:

- een foto-impressie van de bijeenkomst;
- resultaten uit de werkvormen die tijdens de bijeenkomst zijn uitgevoerd;
- een geschreven impressie door de co-facilitator over de bijeenkomst;
- een kort actieplan.

Na afloop contacteert de facilitator de co-facilitator tweemaal (een keer na 4 weken en een keer na 3 maanden) met een reminder en een vraag naar de uitvoering van het actieplan.

Follow-up van de teamuitwisseling

Zonder follow-up heeft een uitwisseling weinig zin. Ook moet er een plek in de organisatie en het team zijn waar de verbeterpunten kunnen landen en uitgevoerd kunnen worden.

Deelnemende teams kunnen het follow-uptraject zelf vormgeven, of Kenniscentrum Phrenos vragen de follow-up uit te voeren (incl. reminders, telefonische afspraken, herhaling teamuitwisseling en eventueel congres of forum).

Begeleiding/facilitatie

De begeleiding van de teamuitwisseling wordt uitgevoerd door Kenniscentrum Phrenos, dat het model heeft opgesteld. Phrenos biedt voor de eerste ronde intensieve begeleiding en training. De eerste bijeenkomst wordt geleid door een facilitator van Phrenos, samen met één of meer co-facilitatoren vanuit de deelnemende teams. Co-facilitatoren krijgen een training vooraf. De verwachting is dat co-facilitatoren na enkele MoVIT-rondes en supervisie zelf in staat zijn een MoVIT-cyclus uit te voeren (en daartoe zelf een co-facilitator op te leiden).

Doorlooptijd, planning en organisatie MoVIT-cyclus

De doorlooptijd van een MoVIT-cyclus is circa drie maanden. Dat biedt voldoende ruimte om een thema te kiezen, de voorbereidingen uit te voeren én de data van de voorbereidingsbijeenkomst en de uitwisselingsbijeenkomst in te plannen. Ten behoeve van de planning en organisatie van een cyclus is een handleiding met ondersteunende materialen ontwikkeld ('MoVIT-Voorbereidingen en bijeenkomst. Draaiboek voor de facilitatoren').

Verantwoording

MoVIT is in 2017 ontwikkeld in opdracht van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz (NKO) door Kenniscentrum Phrenos ten behoeve van de implementatie van Zorgstandaarden. Daarbij is gebruikgemaakt van een literatuur- en praktijkonderzoek én twee pilotrondes. Die ervaringen staan opgetekend in het rapport 'Eindrapport MoVIT: een inspirerend model voor teamuitwisseling' en 'Literatuur- en praktijkonderzoek MoVIT', beide opvraagbaar bij het NKO en Kenniscentrum Phrenos. Uiteraard worden toekomstige ervaringen met MoVIT verwerkt in opvolgende versies. Meer weten? Neem contact op met Dorothé van Slooten, projectleider MoVIT (d.slooten@kcphrenos.nl).

Ondersteunende materialen

Ten behoeve van MoVIT zijn de volgende materialen ontwikkeld:

1. MoVIT - Model Voor Intercollegiale Teamuitwisseling. Informatiebrochure
2. MoVIT - Voorbereidingen en bijeenkomst. Draaiboek voor de facilitatoren
3. MoVIT - Training co-facilitatoren: Draaiboek voor de trainer (inclusief materialen)
4. Wervings- en organisatiematerialen MoVIT